

Naročnina: doma na sküpnih naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din., 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVI SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
nš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
1. dan, pol
2. dan, niže.
3. dan, katom
4. dan, Mali
5. dan, 5 Din.,
6. dan, 50 p.
osebni.
Popust po dogovori.

Zakaj se človek obrača od vere.

Ne da se tajiti, da se brezverstvo vsikdar bole širi ne samo med šolanimi ljudmi, nego tudi med preprostimi. V srednjem veku je bilo nemogoče, da bi se što postavljalo s tem, ka ne hodi v cerkev, k spovedi, ka ne verje. Kak šte visika družba je bila, grofovska ali kraljevska, vseširo se je vera spoštivala i vsakši si je šteo v čast, da je kristjan.

Zdaj pa že ravno naopak ide. Vnogi bi šče bio kristjan tak v srci, če ne bi trebalo to tudi na zvüna pokazati i če ne bi trebalo ob nedelaj v cerkev stopiti, i bar k vüzmi k spovedi, pred cerkvov ali križom se odkriti, na zvonjenje moliti i. t. d., skratka, če bi bilo mogoče biti pravi kristjan, ka toga ne bi trebalo pokazati odzvüna, nego bi vsakši sam za sebe opravilo svoje verske dužnosti, skrivoma, te bi šče nazadnje dosta „vernih kristjanov“ bilo. Tak se pa vnogi sramüje nazvüna pokazati svoje notranje versko osvedočenje i pomali to samo notranje osvedočenje tudi vgašüje. Kak roža ne raste, če jo zapreš v tesen prostor, kamä zrak i sunce nemreža priti, tak se tudi vera zadüši, če je ne püstim na zvüna se pokazati. I ta skrita bojazen, da drugi ne bi znali, ka sem jaz veren kristjan — se širi iz mest tudi na deželo. Tüdi na vesnicaj se že vnogi najdejo, ki bi radi valali za bole pametne, kak so drugi, pa mislijo, da se njüva modrost tak more pokazati, ka več ne spunjavejo redno svojih verskih dužnosti. Domišljajo si, ka je to zdaj že več ne za nje, moliti, iti v cerkev, k spovedi. I da se eden takši modrijaš mogoče ešče lepše obleče, se njemi pomali šče tudi drugi pridružijo i tak se te krog širi.

Vere v sebi nikdar neso doživeli.

Velki vzrok, da se brezverstvo tak širi, je to, da tej vere v svojem srci nikdar neso doživeli. Nikdar neso zarazmili, da je vera tista, ki mora voditi vse človekovo mišljenje, govorenje i činenje. Nikdar neso živeli popolnoma po navukaj vere, nego vsikdar so meli kakši zgovor, gda je trebalo zavolo vere doprinesiti kakšo zatajo, odpoved samomi sebi, kakši mali trüd. Nikdar neso se postavili popolnoma v službo Boga, ki šče, da človek vsikdar včini to, ka je njegova dužnost to i to vöro. I tak je človek ostao samo na pol kristjan, nikdar ne celi, samo na pol poti je ostao i niti se ne potrüdi, da bi šo naprej. Zadovoljen je s svojim polovičarstvom. Tak pa ne mogeo priti do Boga, ga ne mogeo najti, se z njim ne mogeo združiti, zato tudi ne mogeo vere v svojem srci doživeti.

Zato istinskoga veselja iz stüdenca vere neso pili.

Če pa človek vere v svojem srci ne doživi, te tudi ne more kušati veselja, ki teče samo iz stüdenca vere. To je tisto veselje, za šteroga je človeče srce stvorjeno, a nam je prišparano za drugi svet. Tü na zemli ga samo v maloj meri koštamo po cevi sv. vere. Pa že to malo, ka se nam pricedi z onoga sveta po cevi vere, je slajše, kak šterokoli zemelsko veselje. A toga veselja na pol kristjan ne more kušati. Srce je pa za srečo, za veselje stvorjeno. Ono ne mirüje nikdar. Ono išče i išče sreče. I da te v svojoj veri ne najde, ar je samo na pol kristjan, se stavla pri posvetnih rečeh i tü išče veselje.

Posvetne reči takšega napol kristjana jako vlečejo. To vidi, to lahko prime, to zna, ka je i tüdi nekaj v istini

Strelanje v našem parlamentu.

Poslanec Jevtičovoga kluba Arnautovič je strelao na ministrskoga predsednika dr. Stojadinoviča i na ministre, pa je k sreči nikoga ne zadeo.

V petek, dne 6. marca bi se skoro palig dogodili v našem parlamentu v Belgradi takši žalostni dogodki, kak se je zgodilo te, gda le Puniša Račić prijao za revolver i v parlamentu strelao na pokojnoga Radiča i njegove tovariše.

Pri razpravljanji o našem proračuni so v petek meli govoriti ministrski predsednik dr. Stojadinovič, notranji minister dr. Korošec i finančni minister dr. Letica. Poslanci so prišli skoro punoštevno v parlament, zasedene so pa bile tudi vse galerije z diplomati i časnikari. Med časnikare se je pomešao tudi poslanec Jevtičovoga kluba Arnautovič, zato, ka so poslanci toga kluba že pred dnevi zapütili parlament i so v parlamentu več ne šteli delati. Gda je ministrski predsednik začno svoj govor, je Arnautovič včas začno nekaj zmes gučati. Predsednik parlamenta ga je pozvao, naj pride dol v parlament v klopi za poslance i naj se tü prijavi k reči, či šče kaj gučati. Arnautovič je resan priše z galerije dol v parlament, med potoma je pa že glasno gučao sam pri sebi: „Pridem, pa ti že pokažem.“

Trije strelji.

Gda je Arnautovič priše dol v parlament, je ministrskomi predsednik med njegovim govorom povedao ešče par reči, nato pa potegno iz žepa revolver, podržao proti ministrskomi predsednik i strelao. Ministrski predsednik se je nagnol gre stola, pri šterom je govoril, nato je pa poslanec Arnautovič namero svoj revolver proti sedežom, gde je sedel minister dr. Korošec z drugimi ministri i ešče dvakrat strelao na tisto stran. Med tem so že drugi poslanci skočili k Arnautoviči, ga vrgli na tla i njemi vzeli revolver. K sreči so krogle iz revolveira nikoga ne zadele, predsednik parlamenta je včas prekino sejo i pozvao v parlament stražo, ki je Arnautoviča aretirala i ga odpelala v policijski zapor. Za pol vöre po tom se je seja parlamenta znova nadaljevala i je ministrski predsednik dr. Stojadinovič nadaljüvao svoj govor.

Hvala dobromi Bogi, da so strelji nikoga ne zadeli. Gda je tak za pol vüre po tom streljanji predsednik par-

ma v sebi, zato se navadno od njih da zapelati, ar ne proba onoga veselja, ki teče iz vere. Posvetno veselje je pa navadno grešno i teda od vere prepovedano. Tak pride na pol kristjan do težke odločitve: ali za Boga, ali za svet. Za Boga ga nagible tista zadüšena vera, ki je samo na pol zrasla, štere nikdar ne doživo, ki je kak jetičen betežnik, brez moči, brez vole, brez življenja, — za svet ga pa nagible nešteto posvetnih stvari, (ki jih vidi, prime, košta i za hip tudi nekaj najde v njih) ki se njemi smeji okoli njega i ga vabijo z odprtimi rokami v vsoj svojoj navideznoj sladkosti. I če šče vzememo v poštev pokvarjeno človečo naturo, ki nas vsikdar bole nagible k slabomi kak k dobromi, razmimo, zakaj se na pol kristjan obrne k stvarim, vkraj od Stvoritelä. Pot od Stvoritelä k stvarim pa ne drugo kak pot do brezverstva.

Da se teda brezverstvo, ali z drugimi rečmi, vekša mlačnost v spunjavanji verskih dužnosti, širi tudi na deželi, je krivo to, ar svoje vere ne živimo, nego jo mamo samo za postransko stvar. Nejdemo v veri do konca, nego na pol poti henjamo. V takšoj mlačnosti pa ne bo težko komunističnomi strašili sejati svoje peklensko seme. ls

lamentu znova odpro sejo parlamenta so tak on sam, kak tudi ministri i voditelji raznih skupin v parlamentu v kratkih govorih povedali svojo zahvalo

Zakaj je prišlo do streljanja?

Ništerni ljudje tak v parlamentu, kak zvün parlamenta so že dolgo delali i pripravljali vse, s kem bi mogli zdajšnjo vlado, v šteroj je tudi voditeo Slovincov, naš dr. Korošec, porüšiti. Zdajšnja vlada se namreč trüdi i pripravla vse, da bi ljudstvi povrnola njegove pravice, v prvom redi slobodo, ma pa tudi načrte i namene, posameznim pokrajinam dati vekšo slobodo v obliki samouprave ali autonomije. Vnogim gospodom je kaj takšega ne po voli, zato, ka se njim je za časa diktature preveč dobro godilo, če se je pa ljudstvi slabo godilo, za

Za diktaturo i proti diktaturi.

Z ednov rečjov bi lahko povedali, da je prišlo do streljanja v parlamentu zavolo toga, ar je zdajšnja vlada za popuno slobodo naroda i proti diktaturi, v našoj državi se pa

Boj za diktaturo se je ne posrečo.

Kak so se v parlamentu čüle reči, s šterimi so govorniki davali hvalo dobromi Bogi, da so revolverski strelji nikoga ne zadeli, tak moramo tudi mi s celim jugoslovanskim narodom dati hvalo dobromi Bogi, da smo očuvani velke nesreče. Tej gospodje, šteri so se že naprej veselili, da dobijo vso oblast v državi v svoje roke, če revolverski strelji vničijo življenje dr. Stojadinoviči,

Vlada odstopila i je z malimi spremembami sestavljena nazaj dozdašnja vlada.

Drügi den po tom streljanji v parlamentu, to je v soboto, dne 7. marca, je šo ministrski predsednik dr. Stojadinovič k princi Pavli i je izjavio, da cela vlada odstopi. Princ Pavle je v imeni kraljevoga namestništva sprijao odstop vlade, obenem je pa popoblasto dozdašnjega ministrskoga predsednika dr. Stojadinoviča, da sestavi novo vlado. To se je zgodilo v soboto ob štirik odvečera, ob šestih je pa bila

Nova vlada je trdna, razni diktatori pa nedo meli več prilike priti do oblasti.

Strelji v parlamentu so meli vsejedno to dobro stran, da je zdajšnja vlada i ves jugoslovanski narod po tom ešče bole odločen braniti narodove pravice i njegovo slobodo. Vsi znamo, kakša nesreča je za naš narod diktatura, zato je boj proti diktaturi

dobromi Bogi, da so tej strelji nikoga ne zadeli i so zednim tudi čestitali ministrskomi predsednik, da je srečno ostao pri življenji.

to so se ne brigali. Zato so delali z vsov silov na to, naj bi zdajšnjo vlado vničili, če inaci ne pa z revolveri.

V parlamentu je proti zdajšnjoj vladi najbolje besnelo okoli tresti poslancov iz Jevtičovoga kluba, med šterimi so bili kak pa tudi naši slovenski demokratski poslanci. Gda so proti vladi že nikaj pametnoga ne znali gučati, so si spoküpili male lopatice i dečinske trobentice i so s tem takše rogatanje i troblenje povzročali, da se v parlamentu nikša reč ne mogla čüti. Gda so s tem nikaj ne mogli napraviti, je eden z med njij segno po revolver

dobi nikelko gospodov, šteri se navdüšüjejo za diktaturo, zato, ka znajo, da si z diktaturami lahko ništerni na lehk način velka bogastva spravijo.

dr. Korošci i ešče šteromi drugomi ministri, so ne prišli na svoj račun. Njihov boj za diktaturo se je ne posrečo i se tudi od zdaj naprej ne posreči. Tisti, šterim je v našoj državi dano, da vladajo jugoslovanskim narodom, so spoznali prave sovražnike Jugoslavije i včinjeno je vse, da takši gospodje ne dobijo v našoj državi oblasti v svoje roke.

sestavljena i zaprisežena že nova vlada v šteroj je naprej predsednik dr. Stojadinovič, notranji minister je nazaj dr. Korošec v toj novoj vladi je tudi ešče naprej ostao naš minister dr. Krek, izpadnola sta samo dozdašnji vojni minister Peter Živkovič, mesto šteroga je imenüvani general Marič i minister za pravosodje Miškulin, štero ministrstvo vodi zdaj minister Cvetkovič.

velko i koristno državno delo. Gospodje, šteri so pa šteli priti do diktature, so se s temi strelji tak zamazali, da njim je pot do diktature za vsikdar zapreta. Mi ščemo slobodo i enakopravnost, vsakšo diktaturo pa odklanjamo, zato zdajšnjo vlado navdüšeno pozdravljamo.

Morilci Kepe Jožefa pred sodiščom v Maribori.

Vsi se šče spominjamo strašnoga vmora, ki se je zvršo v jeseni 10. nov. 1935. v Lendavskih goricaj, šteroga žrtev je bio Kepe Jožef iz Gaberja. Morilce Vaš Janoša, püca iz Gaberja, Katarino, ženo vmorjenoga, Hozjan Janoša i Sečkar Štefana iz Dugoveških goric so žandari taki prijali i jih spravili v lendavsko vozo, gde se je vršilo prvo zaslišavanje i preiskavanje. Nato so je pa poslali v Maribor v nadaljno preiskavo i obsodbo. To sredo se je vršila razprava proti njim, od štere pa

ešče nikaj nemremo poročati, ar se Novine v sredo že tiskajo. Naprosili smo posebnoga poročevalca v Maribori, ki bo šo na razpravo i nam potom poročao za Novine. V prihodnjoj številki Novin bote šteli natančni potek razprave i obsodbe. Zanimanje za razpravo i obsodbo je velko ne samo v naših krajih, nego tudi v ostaloj Sloveniji. Vej se kaj takšega ne zgodi pogosto. Razprava bo javna, zato se tudi od nas neštarni spravljajo poslušat, posebno, ki so morilce poznali.

NEDELA

Tretja postna.

Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Efežanom. Bratje! Nasledujte Boga kak ljublena deca, i živite v ljubezni, kak je tudi Kristuš lübo nas i se za nas dao v daritev i krvavi aldov, Bogi v prijeten vonj. Nesramnost pa i vsaka nečistost ali lakomnost naj se med vami niti ne imenuje, kak se spodobi svetim; tudi ne nespodobno oponašanje i nespametno govorenje ali norčarenje, ka se ne spodobi, nego raj zahvalüvanje. To najmre znajte i razmevajite, da nieden nesramnik ali nečistnik ali lakomnik — ka pomeni bolvan — nema herba v kralstvu Kristušovom i božem. Nišče naj Vas ne nori s praznimi rečmi; zato ka zavolotoga pride boža jeza nad sine nepokorščine. Ne mejte teda z njimi herba. Zato ka ste negda bili kmica, zdaj pa ste svetlost v Gospodi. Kak deca svetlosti hodite — sad svetlosti je najmre v vsakšoj [dobroti i pravici i istini.

Evangelij (Luka 11). Tisti čas je Jezuš zganjao hüdogo düha, ki je bio nemi. Gda je pa hüdogo düha izgnao, je nemi spregovoro i vnožina se je začüdila. Neštarni med njimi pa so pravili: „Z Beelzebubom, poglavarom hüdhü dühov, izganja hüde dühove! Drugi pa so ga skušavali i so terjali od njega znamenja z neba. Nego on je poznao njüve misli i njim je pravo: „Vsakše kralstvo, ki se razdeli proti sebi, se vniči i hiša se na hišo zrüši. Če je teda tudi šatan proti sebi razdeljen, kak bo obstalo njegovo kralstvo? — ar pravite, da z Beelzebubom izganjam hüde dühove. Če pa jaz z Beelzebubom izganjam hüde dühove, s kom jih izganjajo vaši sinovje? Zato bodo oni vaši sodniki. Če pa s prstom božim izganjam hüde dühove, je teda prišlo k Vam bože kralstvo. Gda močni oborožen čuva svoj dóm, je na varnom njegovo imanje; če pa pride močnejši od njega i ga premaga, njemi vzeme vse orožje, na štero se je zanašao, i razdeli njegov plen. Što ne z menov, je proti meni, i što ne zbira z menov, raztrosa. Gda nečisti düh odide iz človeka, hodi po sühih krajih i išče pokoja, i gda ga ne najde, pravi: „Vrno se bom v svojo hišo, odked sem izšeo! I gda pride, jo najde pometeno i okrašeno. Te ide i si privzeme sedem drugih dühov, hüjših kak je sam, i idejo v njo i tam prebivajo; i končno stanje toga človeka je hüjše od prvejšega.“ Gda je pa to govorio, je nekša žena iz vnožine povzdignola glas i njemi pravila: „Blagor telli, ki te je nosilo, i prsim, ki so te dojile!“ On je pa pravo: „Ja, šče bole pa blagor tistim, ki božo reč poslušajo i jo ohranijo.“

Vsakša judovska žena i deklca je v srci gojila skrito želö, da bi ona postanola tista srečna mati, ki bi rodila Odrješnika. Po prerokaj so znali, da bo Odrješnik rojeni v mesti Davidovom (v Bettlehemi). Zato bi vsakša žena mela za najvekšo srečo, če bi si Bog njo odebrao za mater Najsvetejšega. Zatogavolo je pri Judih bila sramota za deklco, če se ne mogla oženiti, ar ona ne mogla računati na to, da bi bila mati oblübenoga Odrješnika.

Gda nekša žena poslušä Jezüša, kak čtmo v denešnjem sv. evangeliji, prepozna v njem od Boga poslanoga Zveličara. Vsa navdüšena skriči: „Blagor telli, ki te je nosilo, i prsim, ki so te dojile.“ Misliä je skrivoma: „Oh, da bi jaz bila tvoja srečna mati!“ Blažena tvoja mati, ki te je rodila. A čüjte Jezüša: „Šče bole pa blagor tistim, ki božo reč poslušajo i jo ohranijo.“ Kakšo tolažbo nam vlejijo te reči v naše srce. Kakša sreča za človeka, če reč božo poslušä i jo ohrani, to je, po njoj živi! Jezuš ne pove, ka bode s takšim, nego pravi, da je celo vekša blaženost, kak nositi njegovo telo. To blaženost moramo čakati na drugom sveti. Nedopovedliva bo. Nego samo za takše, ki reč božo poslušajo. Ne samo, ki predgo poslušajo, nego tudi če čtejo kaj božega navuka i te navuk ohranijo, ga spunjavlejo. Ne je teda zadosta samo poslušati, nego tudi ravnati se po tom, živeti krščansko. Toga vnoži ne morejo zapopadnoti. Mislijo, da je zadosta, če samo nekaj znajo od katekizmuša, ali so si pa zapomnili kaj od dobre predge. Nejdejo pa tak daleč, da bi to püstiti v svojem srci pognati i rasti, da bi vse svoje življenje po tom naravnali. Prilike je dnesden zadosta za dobro i za slabo. Telko se nikdar ne pisalo i predgalo, kak denešnje dni, vsakši teda lahko zvedü vse, ka njemi je potrebno znati. Blagor njim, ki poslušajo.

Politični pregled.

Domači.

Proračun pred parlamentom. Ves preminoči teden se je v našem parlamentu razpravlalo samo o novom proračuni. Parlament je med drugim sprejel že tudi v podrobnosti proračun prosvetnega i proračun notranjega ministerstva. Pri toj priliki je notranji minister g. dr. Korošec meo dugši govor, v šterom je med drugim omenö, da ta vlada raj več dela, kak pa govori. Glavno je, da se v vso državno upravo vpela nazaj red i zakonitost, posebno pa, da se dela na to, da bodo vsi narodi v našoj državi v resnici enakopravni, potom se bo tudi naše gospodarstvo izboljšalo. Teško je pa, tak zavoženo gospodarstvo naednok odzdraviti, kak je naše državno gospodarstvo.

Po strelanji v parlamentu je belgrajska policija več narodnih po-

slancov aretirala. Pri tom se je najšlo, da so skoro vsi aretirani poslanci meli pri sebi revolvere i da so tej poslanci, šteri so vsi iz Jeftičovoga kluba, te atentat že dugo pripravlali. Notranji minister dr. Korošec, šteri je včas po govori ministrskega predsednika meo svoj govor, je med drugim povedao, da se zdajšnja vlada trüdi, da bi popravila vse tiste krivice, štere je narod pretrpo pod prvejšimi režimi i da bi pomali narod pomirilä. To pa ide pomali i za vse to mora meti vlada jako trdne živce. Vlada pa trdne živce ma, ka je pokazala pri tom strelanji v parlamentu.

Velko protestno zborovanje v Belgradi. V nedelo ob 11 vöri predpoldnevom se je vršilo v Belgradi velko protestno zborovanje proti tistim, šteri ščejo zdajšnju vlado z revolveri pregnati, da bi prišlo znova do diktature. Zborovanja se je udele-

žilo nad 8 jezero lüdi, šteri so vsi glasno obsodili delo Jeftičovcov v parlamentu i so se odločno izjavlali proti vsakšoj diktaturi.

Svetovni.

Abesinci se nemrejo več držati. Dugo so se junaško branili pred močnov italjanskov vojskov, nego s svojim slabim orožjom se nemrejo zadosta močno v obrambo postaviti proti modernomi italjanskomi orožji. Abesinska vojska se je morala umakniti z velikimi zgübami nazaj i med abesinskimi vojaki gračüje čiduže vekšinered. Izgleda, da bodo morali Abesinci Italjane püstiti v svojo državo, nego prve, kak si Italjani osvojijo celo Abesinijo, bo ešče vnogo vode v morje priteklo i tečas se zna tudi Italjanom sreča zasüknoti.

Hitler draži Francoze. Nemški državni predsednik Hitler je v soboto, 7. marca proglašö i naznalo, da nemška vojska zasede Porenje i da locarnska pogodba za Nemčijo ne vala več. Po toj pogodbi bi namreč Nemčija ne smela meti nikšega svojega vojaštva v Porenji, to je v pokrajini štera meji na francosko državo. Hitler pravi, da je to zato napravo, ka se je Francija zvezala z bolševiškov Rusijov.

Mir med Abesinci i Talijani.

Društvo narodov je predlagalo v Rimi i Adis Abebi, v glavnom mesti dve sovražnih držav, naj stavita boje i se naj začnejo priprave za mir. Obe državi sta se toj želi podvrgele i sta stavile vse sovražne napade, kajti obe stakotrige društva narodov. Če pogajanja ne bi uspela, se začne znova boj. Bog daj srečen izid pogajanjem.

Na Španskom po volitvaj. Demonstranti so napadnoli policijo, kak vidimo na sliki

Banski svetnik g. Bajlec Franc za našo gimnazijo.

Ob priliki razprave o našoj prosveti pri zasedanji banskoga sveta se je bankski svetnik g. Bajlec nadvse odločno zavzeo za slovensko prosveto v splošnom i posebi ešče za popuno, osemrazredno gimnazijo v našoj krajini. V svojem govoru, na konci šteroga so njemi vnoži ugledni bankski svetniki zavolo njegove odkritosti i odločnosti čestitali, je med drugim povedao:

Banovinski proračun za slovensko prosveto je odločno prenizki, če pomislimo, da naša slovenska prosveta ne samo, da ne dobiva od države skoro nikše podpore, nego, da država našo prosveto cilo ovira i rüši. Naša banovina se nemre primerjati s kakšimi drugimi jüžnimi banovinami v našoj državi, zato, ka naša banovina obsega v svojih mejah vso tisto zemlo v našoj državi, gde prebiva slovenski narod. I mi, kak narod, potrebujemo za svoje narodno življenje več, kak kakša druga banovina, štera obsega samo del ednoga naroda. Gojitev naše narodne prosvete i kulture je za naš narod živlenske važnosti, zato, če bi se v zdajšnjih prilikah naš banovinski prosvetni proračun desetkrat pvišao, bi bio za naše potrebe ešče itak premali.

Za vse to, ka mi damo državi, bi nam država dužna bila dati stokrat vekšo dotacijo k banovinskomi proračuni, kak je pa določena v tom proračuni, i nam Belgrad ešče itak niti tretine tistoga ne bi dao nazaj, ka smo v ednom leti preveč dali mi njemi. Pod lažnim obrazom centralizma i unitarizma pobere Belgrad od nas vse, ne da nam pa nazaj skoro nikaj. Ne da nam niti tistoga, ka nam obečavle i ka nam po zakoni ide. Človek ne ve, kak naj bi imenüvao to, če prosvetni minister pred štirimi živočimi svedokmi jasno i razločno pove, da dobimo mi popuno osemrazredno državno gimnazijo v Soboti, mesto kočevske gimnazije, štera se mora zavolo maloga številä dijakov znižati na nižjo gimnazijo. Čteli smo, da je kočevska gimnazija z zakonskov odredbov znižana, nindri smo pa do zdaj ešče ne čüli, da bi se naša gimnazija z zakonskov odredbov pvišala v popuno državno gimnazijo. Zato je potrebno, da na to i na vse druge krivice mi večkrat jasno

i glasno povemo, da je pri nas zastava z napisom centralizem i unitarizem ne nikšo idejno vodilo, nego, da je to samo firma, pod šterov se premišleno podira i odnaša naša slovenska kultura i naše slovensko gospodarstvo. Zato je potrebno tudi, da se ob vsakšoj priliki izjavlamo i borimo za našo slovensko kulturno i gospodarsko slobodo i samostojnost v toj državi i da v tom pogledi tudi pozdravimo dobro volo i delavnost zdajšnje vlade.

V pogledi naše gimnazije je g. Bajlec predlagao, da na vsak način

Banski svetnik g. Bačič Franc za potrebe naših goričkih krajev.

Zavolo velkoga številä govornikov na zasedanji banskoga sveta, so naši g. g. bankski svetniki davali vnogo svojih predlogov skupno, pismeno, kak je to bila tudi žela gospoda bana, pri posameznih delih proračuna so pa vsikdar nastopili tudi posebič z govori. G. Bačič se je v svojih govorih zavzemaö predvsem za potrebe naših goričkih krajev, oba drugiva bankskiva svetnika, g. g. Klekl i Bajlec, sta pa vse to potem ešče s pismenimi vlogami podprla.

G. Bačič je med drugim predlagao i se zavzemaö za graditev kračiše cestne zveze iz Gornje Lendave k postaji Mačkovci. V ništarnih naših zdajšnjih velikih občinah je bilo do zdaj, če je bilo več šol, tudi več šolskih odborov. Zato predlaga, naj bi se v vsakšoj občini ustanovo samo po eden šolski odbor, poleg toga je pa proso tudi vekše popore za zidanje

Gde se to zgodilo?

Dnevnik „Uj hirek“ prinaša 1. marca t. l. strašen glas iz naše krajine. Pravi, da so se prinas tolvajije tak razširile, ka ne mogoče več prebivati. *Preminoče dni so pa celo mesto svinje odnesli mrtvo mamco.* — V nekšoj vesi poleg meje je pri hiši Brezničar Kate bila na smrt betežna 85 letna mamca. Opazili so pa tudi, da ne je 60 kg. težki gudek. Zaklali so ga proti večeri i ga djali v hiši na posteo, da bi ga drugi den razpravlali.

banovina prevzeme stroške zdržavanja naše gimnazije, dokeč toga ne prevzeme na sebe država. Na konci je bankski svet soglašno i z odobravanjom sprijao po g. Bajleci predlagano sledečo resolucijo: Bankski svetniki, zbrani kot tolmači vsega slovenskega ljudstva na VII. rednem zasedanju banskega sveta v Ljubljani izjavljajo, da smatrajo zahtevo po popolni osemrazredni državni gimnaziji v Murški Soboti, kot splošno slovensko zahtevo ter prevzem postopoma otvorenih višjih razredov od strani države kot nadvse nujen in neodložljiv.

šol, posebno na goričkom, gde je prebivalstvo jako siromaško. Zahteva g. Bačiča, naj se na naše obmejne kraje pošilajo samo resan prvovrstni vučitelji, ne pa osebe, štere so morale biti po kazni premeščene iz drugih krajev, je bila z odobravanjom sprejeta. Predlagao je tudi, naj se sirotinski penez, šteroga majo naši lüdje ešče vnogo na vogrskom, s pomočjov banske uprave spravi na kakši način v našo državo i našim lüdem.

Poleg vsega je pa g. Bačič stalno proso za podpore našim goričkim krajom, posebno pri delanji cest, mostov, štüdcov, naj se našim delavcom preskrbi delo i slüž, naj se naši sezonski delavci zaščitijo pred ništarnimi nepoštenimi paleri, ka vse sta tudi stalno podpirala i s pismenimi vlogami utemeljevala bankskiva svetnika Klekl i Bajlec.

Večer je ostala pri betežnoj mamci edna ženska sama. Gda je štela iti spat, so mamca vmrli. Ženska je gudeka djala pod posteo i mamco pokrila s prtom, na to pa odišla po sosedove. Med tem so prišli roparje i so odnesli mrtvo mamco, misleč, da je zaklani gudek. Lüdje so zajtra mamco najšli pri cintori. — Mi bi radi znali, gde se to zgodilo. Nazadnje do od nas pisali, ka lüdi jemo. Te pa ne čüdo, če svet misli od nas, da smo ešče na pol divji.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Lendava. Težko bi verjali pa je le istina. *Lenček Janez*, občinski delovodja v D. Lendavi se je streljo. V petek je odšel domov v Ljubljano, v soboto proti poldnevi pa pride telegram v Lendavo, da je nenadoma vmro. Nišče ne morejo verovati, ar smo ga poznali kak treznoga, resnoga, zmožnoga mladoga gospoda, šteri je svoje tajniške posle točno i verno spunjaval. Zato je vživao zavupanje i spoštovanje od vseh, ki so ga poznali. Zato nišče ne morejo razmiti, kak je mogoče, gda so telefonski javili, da se je streljo v soboto zajtra na Kongresnom trgi. Ka ga je gnalo do toga obvupanoga koraka, nam je vganka. Nikomi je nikaj ne pravo, gda je v petek odšel z Lendave, tak da so nanč ne znali, gde je, gda ga ne bilo v pisarno v soboto zajtra. — Sprevod je bio preminoč i ponedelek. Vdeležili so se ga tudi štirje gospodje iz Lendave.

Na podporo Novin je darüvao Žalig Jožef, V. Polana, iz Francije, 10 Din., N., 10 Din. Bog plačaj.

Za siromake Marijin List razdelite, širitelje, brezplačno, ka ste ga više dobili. Bogatci si ga naj küpijo. Ešče iz marciuške številke smo dali nekaj malo več štampati za siromake, te njim še razdelite brezplačno, najpre višešnje, ka je dobite. Pa nam do 15. marca javite stalen broj naročnikov, ka mo od aprila naprej samo teliko pošilali, kak je naročnikov.

Mala Polana. Pri Magdičovih je odnešeno vreče pšenice. Zandarje so krivce našli, ki so mogli pšenico nazaj spraviti. Nedovoljen vinotoč je bio prilika za krajo, šteri se je s tem tudi odkrio.

Vtoplenko Maučec Sido, po domače Nacijovo, iz Turnišča so našli v potoki pri mlini. Tri dni je nej bilo. Zadnji večer je bila v Nedelci. Ponoči je s posvetom odšla i preminola. Ne ve se, dali je vmrla nasilno, ali se pa sama vtopila. Z možom sta se ne razmila.

Črensovci. V nedelo 8. marca je melo Prosvetno društvo v maloj dvorani Našega doma sestanek. Predavala sta čast. g. Trobina Stanislav, kaplar o lepom oponašanji i g. Horvat Anton, predsednik občine od kmetijskoga prava. Vdeležba je bila prec velka. Izmed dečkov je bilo tudi dosta Bistričancov, ka nas prav veseli. Sestanki bodo od zdaj naprej vsaki mesec drugo nedelo. — Gornje društvo pripravlja tudi jako lepo igro iz svetovne bojne „A njega ni...“ Igra je spisana iz Kolenc Franca povesti, ki je pri nas dobro poznana. Igra, ki je šest dejanska i na šteroj nastopi 28 igralcov, kaže življenje slovenkih dečkov v svetovnoj bojni i posledice bojne. Igra se bo vršila na Jožefovo dne 19. marca po večernici. Pridite tudi iz sosednjih krajov, nede Vam žao. — Marijina družba si spravlja zastavo.

Hanc Ana, Ütrošova, je poslala 200 Din. na njo. — Marca 4 smo meli klečanje. Naroda je prišlo dosta i se jako lepo oponašao pred Najsvetejšim. En dečko je pa delao zgage na dilaj, da se je cela cerkev zgražala. Ne pozabimo, da ne dugo kak je sodnija takše razgraže v nekšoj sosednoj fari obsodila na tri dni zopora i 120 Din. globe. — Časi se hitro spremijajo. Mino je fanjščekov čas i je prišeo post, čas pokore. A žalibog se pri nas ne pozna te prehod v postni čas. Ponočnjaki se naprej de i ejo ponoči, da šče drugi nema mira. Negda so bar telko spoštüvali postni čas, da so spevali kakše pobožne pesni od Kristušovoga trpljenja. Zdaj teh pesmi več ne pozna mladina, nego svoje najprej tira. Ne zamerite, starišje, nego jaz mislim, da ste vi največ krivi, ki mate takše sine, da se ponoči okoli potepajo. Takaj je zdaj pustite. Pa če je že netre te doma staviti, bar telko je opomnite, da ne bodo zopali posvetnih pesmi v tom postnom časi. Včasi so nas mrati kregali, če smo v postni fučkali, ali se preveč na glas smejali. Kama je minolo to spoštüvanje do postnoga časa! — Opazovalec.

Pregledovan je i žigosanje lagvov pri postaji za kontrolo lagvov v Soboti se bo vršilo dne 9. i 10. aprila, 14. i 15. maja i 10. i 12. junija 1936.

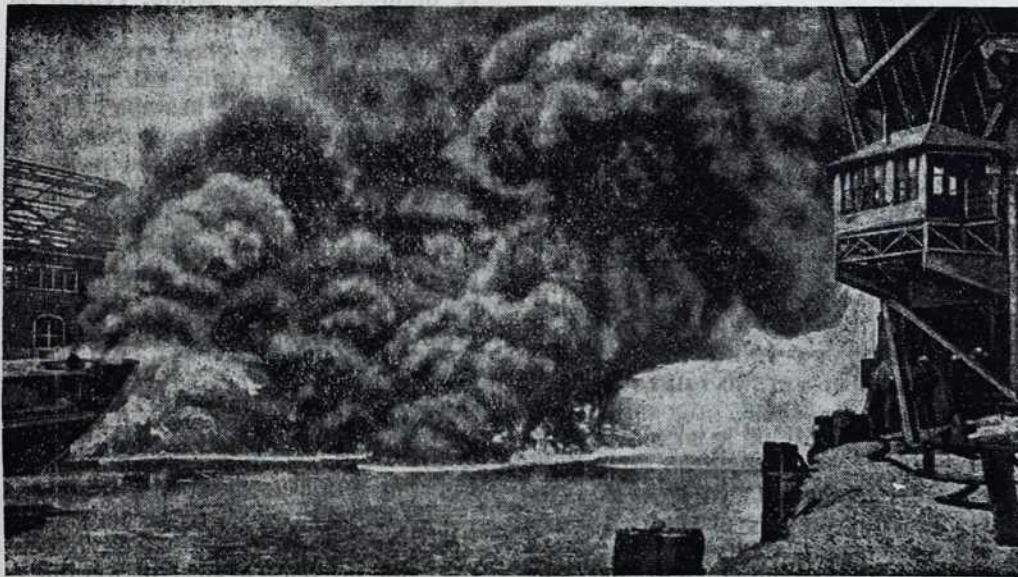
Dr. Alojzij Osterc — novi mariborski kanonik.

Z velikim veseljem smo vzeli na znanje glas, da je naš znanec i prijateo g. dr. Alojzij Osterc imenovani za novoga kanonika lavantinske škofije. Novi g. kanonik je doma iz križevske fare pri Lotmerki, kde se je narodo 3. aprila 1900. Gimnazijo i bogoslovje je zvršo v Maribori. Za mešnika je bio posvečeni 29. junija 1924. Po novoj sv. meši je bio poslani med nas — za kaplana v Beltince, kde se je z velkov vrelostjov posveto dušnopastirskomi deli. Dušnovniško službo je šče vršo v Celji, kak profesor na gimnaziji i v Maribori je bio postavljeni za ravnatela dijaškoga semenišča. 22. januara 1929. je postao doktor sv. pisma v Ljubljani. Na Francoskom, v Lyoni i Parizi, si je šče spopuno svoje bogoslovno znanje.

Že par let vči naše bogoslovce v mariborskom bogoslovlji zgodovino cerkvene umetnosti.

Kakti beltinskoga kaplana naši ljudje g. dr. Osterca dobro poznajo. V tom kratkom časi, kda je bio pri nas, ga je naše ljudstvo zübililo, liki pravoga duhovnika i gorečega predgara. Izobraženstvo, s šterimi je vküper prišeo, je g. dr. Osterca visiko spoštüvalo kakti jako izobraženoga duhovnika i ga ohranilo v prijetnom spomini. Posebno se ga z velkov radostjov i lübeznijov spominjajo beltinski plebanoš g. Vadovič Rudolf.

Mi se veselimo imenovanji g. Osterca za kanonika i njemi želemo vnogo božega blagoslova na novom mestu. Prepričani smo, da bo z veseljem skrbo tudižja našo krajino.

Voda gori! V Severnoj Ameriki v državi Ohio je voda Cuyahog, po šteroj je plavao petrol. Te se je vüžgao i tak veliki ogen je gratao, ka so sosedne hiše bile v nevarnosti.

Benec. V zadnoj številki Novin je nekak šteo Benecare malo dol poglednoti. Da so zdaj že parkrat Novine prinesle iz Beneca temne stvari, bi mogoče nekak mislo, da so Benecari najslabši ljudje. Mi pa pravimo, da če bi samo po vseh drugih vesnicaj mladina, posebno dekle tak dobre bile, kak so naše, bi se lahko poštimali z njimi. Istina, vseširo, gde je sunce, je tudi senca, tak tudi vseširo med dobrimi so i tudi bodo slabi. Ali naša mladina se zvün male izjeme, lahko postavlja s šterov k okoli mladinev drugih krajov. Što nepristransko gleda, bo vido, da je tak.

To je gorečnost. Mladenka Prša Franciška iz Ižekovec, ki pozdravlja duhovnike beltinske, törjanske i črensovske pa svoj rod i poznance, je nabrala v Franciji pri francuskih posestnikaj 302 frankov, to je 956.35 Din. na Dom sv. Franciška. Šla je z dovolenjom oblasti od hiše do hiše, celo do g. plebanoša, ki so na predganci priporočali to nabiranje. Ka so njej naši listi na veliko radosti je globoko poštüje, ne trbe praviti. Iz njih vleče duhovno moč, kak piše, da ostane na dobroj poti i se vredniki iz srca zahvalüje za trüde pri njih. — Bog daj Slov. Krajini vnogo takše nesebične, pobožne, goreče mladine, pa naši dobri nameni vsi pridejo pod streho.

Ivanci. Pri nas moramo rešiti dvoje važno pitanje. Edno je zavolo cintora, grügo pa zavolo občinske meje med občinov Beltinci. V tom članki vzemem prvo pitanje, drugo pa prihodnjič. Cintor je že več let premali. S tem pitanjem so se že večkrat bavili naši yeščarje, pred par leti je to pitanje bilo čista ednostavno! Agrarne zemle smo meli preveč, tak, da je pri zadnoj komasaciji preostalo viška približno 5 kat, oralov. Od toga viška bi si lejko tistokratni občinski i agrarni odborniki zmislili, da bi do dobro bilo od toga viška dodeliti bar dvema tistima lastnikoma, šteriva mata poleg cintora svoje travnike, vsakomi po pol orala agrarne zemle (mi mislimo, da ne bi prekoračili agrarnoga zakona.) Tak bi ta dva drage vole prepüstila primeren prostor za cintor brezplačno, agrarno zemlo bi si pa itak sama rešila. Če bi se to zgodilo, bi že meli novi cintor, takrekoč brezplačno. Gde smo pa te zdaj? Cintor je pun, samo par grobov ma mesto. Nišče si pa ne zmisli, da bi lejko prišli v velike stiske, či bi — Bog ne daj — prišla kakša

bolezen, da ne bi meli kam položiti siromaško mrtvo telo. Kak bi pa te zdaj to pitanje rešili? Samo dobra vola i krščansko mišljenje je reši. Poznamo vsi Ivančare i še drugi farniki te gospodare, šteri majo poleg našega cintora svoja zemlišča, ki drage vole podpirajo krščanska načela. Lehko z mirnov dušov popravimo, da če bi se što potrüdo s prošnjov do njih, da bi nam dragevole prepüstili košček zemlišča za cintor, mogoče celo brezplačno, ali pa za kakšo malo odškodnino. Ve do i oni i njuva rodbina tudi v tom zemlišči pokopana. To zemlišče bi potem lahko pomali zasipavali z zemlov, štero mamo vsako leto iz jarokov, štere očiščavlemo, ali bi pa vsaki gospodar pripelao par vozičkov svoje zemle i bi te včasi, kak se stari cintor napuni, meli že pripravljeni novi cintor. Če se pa že zdaj ne pobrigamo — Bog ne daj — se lahko zgodi, da bodedo mogli mrtva tela pokopavati na samotnom kraju, šteri bo zgledao, kak kakši siromaški vojaški cintor za časa bojne.

ZADRUŽNA POSOJILNICA
v SOBOTI.

Komaj poldrügi mesec, ka smo objavili na tom mestu začetek otvoritve gosp. zadruge in že znova lejko naznanjamo našim četvcem in prebivalstvi, da zdaj na Jožefovo 19. marca 1936 začnemo v božem imeni poslovanje „Zadružne posojilnice za Prekmurje v M. Soboti“ v zadružnih prostoraj Aleksandrova c. 17.

Z Zadružnom posojilnicov se nam odpira novi svet, novo življenje, vredna človečega zavüpanja, praktičnejše i zdravljše gospodarstvo, naša bogša bodočnost i lepša prihodnost.

Zadružna posojilnica nema nikakše obveznosti, ni zaprek, nindri duga, pač pa začetno gotovino. Zato bo tudi z lehkotov izplačüvala vsakši vloženi dinar vsigdar v vsakšem časi vsakomi svojimi vlagateli.

Posojilnica bo v pogledi svoje gospodarske šparavnosti včinita vse, ka je za naprejidenje našega naroda potrebno. Zato bo davala brezplačne broširane hranilne knižice vsaj našoj šolskoj i izvenšolskoj mladini, kak tudi inašom, detičom, tistim, ki slüžijo v Slavoniji, Franciji ali kjekoli, našim deklanam, tovariši zasebnim šveljam, vsem neoženjenim do vštetoga 25 leta, ka si lejko svoje pare po dinaraj vlagajo i tudi zdigavajo i s tem do meli svoje gospodarsko stanje vsikdar pred sebov — da dosegnejo cio — svoje gospodarske osamosvojitve. Na te način bo zidala posojilnica gospodarsko življenje na zdravom zadružnom fundamentu, na podlagi večnovalane krščanske skupnosti i praviničnosti. Hranilne vloge bo obrestüvala po 4, 5 in 6 procentov. Posojila pa dajala na 8%. Vsa pojasnila se dobijo vsaki den v zadružnoj pisarni.

Sv. Jurij. V nedelo, 8. t. m. so vučenci naše osnovne šole nastopilo na odru s pravljüčno igro „Martin napuhek“, ki se je moral pokoriti, ker je svojo mater zatajil. Obisk je bil velik, le publika je med igro bila zelo nemirna.

Profesorskoga izpita prvi deo je napravao naš rojak g. Vilko Novak. Častitavo!

Pozdrav pošilajo: Rozika Škafar, Francija, Beltinskim čč. gg. duhovnikom, Mar. družbenicam, starišom, bratom i sestram i Balažic Mariči.

Trajne kodre
po najnovjšem sistemu
izdeluje
DOBOŠIČ JOSIP, frizer
DOLNJA LENDAVALA.

Sv. Jurij 2. marca, popoldne ob pol 5 uri se je k nam pripeljal na obisk naš bivši kaplan č. g. Herman, zdaj župnik na Hrvaškem. Po lastni izvaji je prišel mirit in pripravljat pot novemu g. župniku. Začüdil se je, ko ga je pri autu čakalo okoli 200 ljudi, ki se pa niso čüdili, ampak zadovoljno smejali, ker jim je g. obisk pravočasno javil. Najprej se je poklonil v župnišču, nato pa držal govor ob grobu pok. župnika. Ko se je zmračilo, se je sprevod premaknil proti hiši mizarja Stoffa v Rogaševcih; tu so prišli v audijenco najbolj goreči gospodovi prijatelji, zato se nihče ni čüdil, da se niso samo rokovali, ampak še objemali in poljubovali. Tu je g. ponovno izjavljal, da je prišel pripravljat pot svojemu dobremu prijatelju, vendar so bili navzoči prepričani, da je tisti prijatelj — on sam; o kom drugem sploh slišati niso hoteli. Od tu so šli v gostilno Skledar, nato pa v Nuskovo h Kamplnovi gospej. Proti polnoči se je nezmanjšano število spremljevalcev pomikalo v Serdico k šnajdru Forjan. Ker je polnoč že minila, se je večina poslovila, le 14 najzvestejših je spremljalo g. v Nuskovo k Roganovim, od tu pa čez breg v nemške Kramarovec k Langovim, kjer so jih kokoti opomnili, da je treba na auto. Tisto jutro, v tork, je prišlo v župno cerkev precej več žensk, ki so željno čakale na mašo g. Hermana: te pa ni bilo, ker so se g. že prej odločili, da ta dan sploh ne bodo maševali, kakor so sami izjavili. — Mi radi mamo i poštüjemo g. Hermana, še raj bi jih pa meli, či bi nas pri miri nihali. — Jürjanski farniki, ki želemo v fari mir!

Samo 5 ali 10 Din. Če zakadiš ali zapiješ mesečno 5 ali 10 Din., nimaš od tega nič. I če zakadiš i zapiješ mesečno 50 ali 100 Din. imaš od toga ravnotako — nič. I če bi zakadil ali zapil 500 ali 1000 Din. na mesec, bi imel od toga — nič. Če pa se pri Karitas zavaruješ za slučaj smrti za mesečnih 5 ali 10 Din., glej, kaj boš imel od tega! Če si star 15—19 let, ko se zavaruješ i boš skoz 30 let plačeval mesečno 5 Din., se izplača v slučaju smrti 2530 Din. Če boš plačeval mesečno 10 Din., se bo izplačalo 5060 Din. Če si star 25—29 let i boš plačeval skzi 20 let mesečno 5 Din., se bo izplačalo 1990 Din. zavarovalnine. Pri plačevanju 10 Din. se bo izplačalo ob smrti domačim 3980 Din. Če si star 35—59 let i boš plačeval 5 Din., bo znašala zavarovalna vsota 1480 Din. Ali po vsem tem more kdo reči, da se ne more zavarovati, ker nima denarja? Mirno lahko rečemo, da ni takega človeka, izvzemši brezposelne, ki nimajo zaslužka i so navezani na podporo drugih. Kdor je zdrav i dela dan za dnem, zasluži toliko, da bo na mesec mogel pogrešati 5, 10 i še več Din., ki jih bo plačeval za zavarovanje. S tem nezatnim plačevanjem bo naredil sebi i domačim veliko dobroto, ker bo zagotovil za slučaj smrti za kritje raznih izdatkov večjo ali manjšo vsoto. Zavarovanje pri Karitas je najprimernejši način štednje. Iz vplačavanja nezatnih vsotic zraste po več letih precejšnja vsota. Glede načina zavarovanja ni nobenih težav, ker ima Karitas skoraj v vsaki župniji zastopnika, pri katerem se lahko vsakdo oglasi. V Slovenski krajini se lahko zglaste pri Šinko Jožefu v D. Lendavi, ali pri Rous Štefanu v Beltincih, ali pri Skalar Jožici v M. Soboti. V Mariboru (Orožnova ulica 8) ima Karitas svojo podružnico, ki je tudi vsakemu na razpolago. Pritrgajte si mesečno samo 5 ali 10 Din. i rešili bodede sebe i domače velike skrbi!

K odaji šker tišlarska i kolarska v BRATONCIH pod hš. 86. Vse je v dobrom stanji po pokojnom mladom obrtniku.

APNO NOVIMAROF in KRESNICE, ki je najboljše kvalitete, ter **Portland CEMENT** kupite še vedno najcenejše samo pri glavnem zastopniku **BRATINA V. Križevci pri Ljutomeru**

Naši izseljenci.

Vnogo slovenskoga naroda je v tujini. Vseh izseljencev je 350.000. Zadnje čase se začno naš narod malo bole brigati za svoje v tujini. Dosta je napravilo obhajanje izseljeniške nedele. Ka se je napravilo za izseljence, je večinoma napravila sveta Cerkev po svojih duhovnikaj. Kak razveseljivo je to, ka celo naši najvišji cerkveni pastiri, naši slovenski škofi, obiskujejo slovenske izseljence v tujini. Predlanskim so naš prezv. nadpastir dr. Ivan Tomazič obiskali izseljence v Nemčiji i Holandiji; lani v jesen, po kongresi v Ljubljani, so pa šli ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman na dolgo pot, v Ameriko i obiskali vsa glavna mesta, gde prebivlejo slovenski izseljenci. S kakšim veseljem so vsešerom sprejemali izseljenci našiva slovenskiva škofa. Največ pa je za slovenske izseljence napravilo frančiškanski duhovnik p. Kazimir Zakrajšek. On je začno z obhajanjem izseljeniške nedele i začno je izdavatv i tudi poseben list za izseljence.

Dr. Slavič o Slovincih v tujini. Dr. Slavič nam je poznani. Vej se njemi ima Slovenka krajina v velkoj meri zahvaliti, da je prišla v Jugoslavijo. Kak znano, je dr. Slavič profesor na univerzi v Ljubljani i je tudi jako dober poznavalec slovenskoga izseljenškoga pitanja. „Slovenec“ od 2. februara (na svečnico) prinaša njegove misli o slovenskom izseljeništvu. „Slovenec“ med drugim tudi piše o tom, ka bo tudi nas i naše izseljence zanimalo. Piše:

„Zdelo se nam je primerno tudi, da - - - običemo našega strokovnjaka (dobroga poznavalca) za izseljenstvo, gospoda prorektorja prelata dr. Matijo Slaviča, doma na meji Prekmurja, tiste Slovenske krajine, od koder je slovenska kri tekla v inozemstvo v najbolj bogatih curkih, da nam v bežnem, nevezanem razgovoru predoči naše naloge z ozirom na skrb za naše izseljenstvo, z isto ljubeznijo, kot je svoje dni na mirovni konferenci v Parizu branil Prekmurje in končno tudi — zmagal.

„350.000 Slovencev“, je dejal gospod prelat, „ne da bi vračunali Slovence na Primorskem in pod Avstrijo, živi sedaj po vseh kontinentih sveta. Lansko leto jih je zopet odteklo 500, manj sicer kot prejšnja leta, a vendar občutno število, če pomislimo, kako majhen narod smo in koliko je za naš obstoj vredna vsaka kapljica naše krvi. Kje so vzroki, me vprašate, da so se ravno Slovenci v zadnjih 80 letih tako strašno izseljevali in da še izseljevanje danes ni prenehalo. Kje so vzroki? Poglejte našo Slovensko krajino, pogledajte kočevske kraje, našo Dolenjsko, našo Belo krajino. Tam ni kruha za narod, ki je zdrav in se otrok ne boji. Kam pa naj gre po kruh. Po

ostali Sloveniji, ki je tako majhna, da velikih ljudskih gibanj ne dovoljuje in tudi najbolj rodovitni deli komaj svoje lastne ljudi preživljajo. Saj so to poskušali. Drli so v mesta, v tovarne, dokler jim niso vrat zaloputnili, ker jih niso rabili. Kam pa naj gre po kruh? Slovenska dekleta so se potaknila pred vojno po nemških mestih, po vojni pa po Zagrebu, Belgradu in manjših mestih. Menda ravno mi danes oskrbujemo vse meščanstvo po Jugoslaviji s služkinjami in natakarcami. Slovenski fantje so šli v gozdove in v rudnike in treba je samo prehoditi 100 km., pa so čez mejo — izseljenci. Pred vojno smo bolehali na ameriški psihozi (bolezni), ki je prišla prav našim podjetnim iskalcem kruha in je v gospodarskem pogledu bila tudi blagoslov za marsikatero slovensko hišo doma. Po vojni belehamo na francoski, belgijski in holandski psihozi, ki je prišla tudi prav v času, ko se je pomenjkanje kruha zaradi gospodarske stiske še mnogo bolj čutilo. Naše izseljevanje ne bo prenehalo, dokler našim ljudem doma ne bomo dali prilike, da si zaslužijo svoj kruh. Ne morem reči, da se je v tem pogledu položaj danes izboljšal. Zdi se mi celo, da se tega problema (pitanja) še sploh nismo lotili ne.“

Zakaj se telko naših ljudi v tujini izgubi versko i narodno? Na to pitanje dr. Slavič odgovarja: „Na splošno se mi zdi, da je takšna obtožba pretirana. Naša naselja po Ameriki in Franciji so pokazala, da slovenski človek tudi moralno (versko) vzdrži v najhujših okolščinah. Ne pozabite, da se navadno ne izseljujejo najboljši med najboljšimi. Posebno v po vojni dobi je to še posebej res. No, in če so ti ljudje vzdržali, ostali v mogočnih odstotkih zvesti svoji veri in svoji narodnosti in to med tujim svetom, kjer niso imeli nobenih tistih pripomočkov, ki doma branijo vero in narodno mišljenje, je to sijajno izpričevalo, ki so ga dali o svojem značaju. Doma, kjer nas vse okrog navdaja k verskemu življenju, kjer nas vse za narod navdušuje, kjer je stotine društev, ki sejejo prosveto, kjer so cerkve in duhovniki in učitelji, je lahko biti in ostali veren in naroden. In navzlic temu, saj veste, kakšne težave imamo celo doma - - - Sedaj pa se živite v izseljenca, ki mora živeti samo od tega, kar je prinesel s seboj z doma, od svojih spominov na starše, na domačo faro, na domačo šolo, na domača društva, na domači tisk, ali ni junak, če se je obdržal, ali ga bomo zaničevali, če je bil preslab in je padel? Lažje bi se ti ljudje v tujini borili, če bi jim domovina pomagala, ne samo od časa do časa, ampak - - - po določenem načrtu. Tudi na nas doma pade

Dr. Janez Ev. Krek.

Božji blagoslov.

Povest.

Lepo življenje se je začelo. Janez je imel z dečkoma pravo šolo. Kolk je bil oddaljen dobre tri četrti ure od farne cerkve, ki je stala na strmem griču. Bližnji otroci so hodili pozimi in spomladi h gospodu župniku, kjer so se učili brati, pisati ino računati. Oddaljenejši so pa navadno prihajali samo k nauku za birmo, spoved in sv. obhajilo. Tonček in Miha sta došleje le kdaj ob nedeljah šla k fari v cerkev. Tomec je mislil svojega sina dati v mesto v šolo, toda zdel se mu je še premajhen. Mihova mati je bila pa od moževe smrti sem tako izgubljena, da je ves denar, kar ga je v dninah prislužila, zapravila za žganje. Njen sin je bil brez vzgoje. Rajni njegov oče — priden in zelo izveden mož — je pred dvema letoma utonil. Vinjen se je vračal domov in na poti je zdrsnil v globok tolmun. Odtedaj se je vse spremenilo. Mati je kmalu napravila prihranjeni denar, njena strast je bila od dne do dne hujša. Zabuhla in zmršana se je vlačila po vasi; pravili so, da ni nobena stvar varna pred njo.

Lahko si torej mislimo, kako zanemarjen je bil Miha. Janez se je lotil z veseljem mladih dečkov. Vsako dopoldne ju je učil brati in pisati.

Vmes jima je pripovedoval razne zgodbe; predvsem ju je pa vadil v krščanskem nauku in v molitvi. Oba dečka sta bila nadarjena; posebno Mihec. Vse je brž zapomnil. Tudi vsako igračo, ki jo je izrezljal Janez, je sam posnel. Na potoku je bila kmalu cela vrsta mlinov in stop. Ladjice sta vozila po končanem pouku po vodi; majhne splave sta spuščala, Janez ju je pa opazoval s kraja in od veselja so se mu iskriale oči.

Tomčevka je hvalila Boga, da je imela sinka v dobrem varstvu. Solze so jo oblike vsak večer, ko je videla, kako Tonček vse molitvice opravlja, kar se jih je naučil čez dan. „En očenaš za revne, nepoučene otroke“ in eden „za vse sovražnike“ je bil vedno med Tončkovimi molitvami. Še prvi teden se je naučil „popolnoma kes“. Ko ga je prvič molil, je prej dejal materi, ki je stala poleg njega: „Mama, ta molitev se mora vsak večer moliti, da nam Bog odpusti vse grehe, ki smo jih storili podnevu. Vi jo tudi znate, kaj ne? Stari oče je pa gotovo ne znajo, ker vedno tako grdo kolnejo.“

Mati ni ničesar odgovorila; pač pa je vzdignila svoje pokvečeno dete, ga pritisnila k sebi in ga ljubeznivo poljubila.

„Da, Tonček, pa jo ti opravi tudi za starega očeta in zame in za ata tudi. Sedaj te imam rada, da je le duša lepa.“

Gospodarstvo.

Semenski krumplici.

Vsaki poledelec zna, ka je v zdravom semeni zdrava klica za rast i novo življenje. Kem zdravejša seme seja ali sadi, tem bole je gvišen, ka bodo rastline močnejše, bole odporne proti različnim betegam, tem več njemi bodo obrodile i tak bole poplačale njegove znojne kaplice.

Leto za letom opazujemo, ka so velke površine njiv, štere so zasajene s krumplici, na velke falate prazne. Posebno v zadnjih letaj, da nam krumplice napadajo različni betegi. Tej praznoti njiv pa je največkrat kriv gospodar sam, ali pa bole ešče gospodinja. Večino krumplovoga pridelka itak ponucamo doma za sebe i za živino. Zakaj ne bi za domači poseo nicali krumplov, šteri ne so za saditev. Preci gospodinj že mamo, štere tak delajo. Vendar pa ešče mamo takših, ka do raj na sosedovih stubaj vkup glave rivale i tam poštene ljudi ogrizavale, kak pa bi šle v pivnico i odebirale krumplice. Da pa trebej kühati, te pa samo nakopa v košaro i niti na miseo ji ne pride ka bi mislila malo naprej za drugo leto. Te sadnje so edne vrste škodljivci za flekaste nasade krumplov. Poleg toga pa je ešče dosta drugih činitelov, šteri delajo zanemarjenomi ali zaostalomi gospodari veliko škodo. To so različni betegi od šterih so že „Novine“ pisale.

Tü si scemo pogučati, ka moremo i ka ne smemo delati, da bomo meli dobre i zdrave semenske krumplice. — Posebno pri krumplovom semeni moremo začnoti odebirati že te, da so prvi krumplici jajčje debelosti. To pa zato, ka od tistoga časa naprej nucamo vsaki den krumplice za človeške jestvine i tudi za živino. Zakaj bi ko-

odgovornost na marsikateroga, ki ga je tujina zlomila in požrla. Končno je treba dodati, da naši izseljenci niso do zadnjega uživali nobene državne zaščite in jih je bilo mnogo prisiljenih, da sprejmo narodnost, samo, da dobijo pravico do najbolj osnovnih socialnih zavarovanj, ki jih uživajo drugi njihovi delovni tovariši. Čigava je krivda - - - Res pa je tudi, da bi bilo treba naši mladini v šolah dati več dogmatičnega (verskoga) pouka, ne samo verskočuvstvenega, kajti v tujini se čuvstva razbijejo in samo tista vera, ki je na dogmah (verskih resnicah) zgrajena, trdno drži“. — Te misli, lepe misli, so povedane vsem i nam, ki smo doma in vam, ki ste v bridki tujini. Dragi izseljenci — to so reči *univerzitetnoga* profesor! Ali vam je ne v tolažbo ta misel, ka vas je domovina vseedno ne pozabila, ona šče misli na vas in to celo najbouši, najbolje vučeni sinovi slovenske domovine mislijo na vas!

Lahko je bilo Janezu odslej. S Tončkom sta poskrbela, da sta nasitila še Miheca, ki največkrat doma ni dobil nobenega kosila. Županja je gledala, da je imel bajtin Janez, kakor so mu rekali vaščanje, ali stric, kot so mu dejali otroci, vsega dovolj.

Kmalu se je Janezova šola povečala. Nekaj dečkov sta spravila Tonček in Mihec v svojo družino; nekaj so jih pripeljali starši sami. Ni bil še štirinajst dni v bajti in že so se shajali domala vsi otroci iz vasi in bližnje okolice pri njem. Župan je izprva rohnol in jih odganjal; ko se je pa sam prepričal, kako skrbno se trudi stari Janez zanje in kako lepo jih uči, je še sam pomagal. Kupil je potrebnih knjižic in drugih stvari na svoje stroške za vse. Za to ga je nagovarjala žena; njo pa Tonček.

„Moj ubogi sin, ki sem ga imela samo za pokoro, me sedaj uči dobro delati. S tem si pa zaslužim božji blagoslov,“ je večkrat ponavljala.

Res se je vselilo k županu nekam prijaznejše in mirnejše življenje. Vse je šlo lepše izpod rok. Županji se je zdelo, da solnce vedno jasneje sije in da je že posijalo v njeno zaprto, otožno srce. Tudi mož je bil od dne do dne veselejši in, ko je videl, kako z navdušenjem hite otroci proti bajti; ko je parkrat poslušal, kako vneti kriče iz abecednikov črke, ki so se jih na-

pali v začetki po vrsti i zdrave rastline, če pa dobimo na vsaki krumplici njivi, dosta takših rastlin, štere neso več sposobne za dugšo rast i še menje za seme. Zato pameten gospodar ne bo dao nikdar po vrsti kopati, dokeč najde samo en grm krumplove trave, štero je poškodovao. Te pokvarjene krumplice bomo nicali najprle, travo poberemo vküper, jo žežgemo i tak vničimo klico i razširjenje betega.

Drügi del odbiranja se pa začne pri jesenskom kopanju krumplov. Tü se na njivi preberejo najprle debeli i srednje debeli a vsi popolnoma zdravi i ne poškodovani. Potem drogni, posekani i zgloodani od miši. Nazadnje pa gnili, štere moremo globoko v zemlo zakopati.

Krumplov pa ne smemo nikdar prle kopati, dokeč neso zreli i to nam pokaže süho krumplovišče. Preveč rano sajenje na sprotoletje i prerano kopanje v jeseni sta največji kvar za kmeta.

Domo pripelani krumplici morejo ostatei najmenje deset dni na gümli na zraki, ka se vgnornijo i sparijo če voni ne, pa v pivnici, ali pa zakopani v zemli. Jako naopak delajo tisti vertovje, šteri na njivi vse küper poberejo i te to mešanico skoz okno včas i kol mečejo v pivnico. Pri tom pospravljanji trpi navadno vijača i z planj napravljeni žleb. Med tem metanjem se večina zdravi krumplov poškoduje. Poleg toga so pa naše pivnice navadno tak kmične, ka se krumplici ne morejo dobro odebrati, če v pivnici sploj prebirajo. Navadno se tak spravleni krumplici püstijo ne odebrani i kak to zgleda, si lejko vsaki sam misli.

(Dale.)

Pošta.

Franc Ana. Francija. Pismo sprejeli pa izročili v dotično mesto. Penez s kas se ne dobi zato vö, ka dužnik ne plačuje duga. Duga ne plačuje, ar ga ne more i ar ga država štiti, brani. Kelko ga plačujejo, veliko penez vlagatelje tudi vö dobijo. Mogoče se ešče letos z zakonom reši to žalostno i dostakrat krivično stanje i te vsaki pride do svojih penez — **Kočar Alojz, Grad.** Grah Adeli stavili Novine. Duga je 8 Din. Vam pa poslali na Ropošov naslov, kak ste želeli. — **M. A. R.** Zaproši priporočilo domačega g. plebanoša i z ednim javi, kam bi rad prišo. Vsako večke mesto zahteva višjo izobrazbo, privatne službe pa praktično znanje: strojepisje, knjigovodstvo, jeziki. — **Kutnjak Pavel, Razkrižje.** Din 50 sprejeli za vašo letošnjno naročnino. — **Martinec Anton, M. Petrovci.** Za hčer za lani in letos vse plačano. — **Denša Ivan, Chicago.** Spremenili naznanjeno. Pošlite dolare, ka je mi eti zmenimo. — **Majer Jožef, Satahovci.** Na staro leto vse plačano, na novo ešče nikaj ne plačano. — **Geder Jožef, Vančaves.** Na lani i letos vse plačano. — **Vogrnič Marija, Cankova.** Lanski račun je plačan. — **Sukič Janoš, Boreča.** Istofak.

učili, in zlasti kako se lepo vadijo v molitvi, se mu je zdelo, da se mu taja nekaj trdega krog srca in da laže diha, laže živi.

Samo stari oče je bil vedno hujši. Janez je skušal kmalu priti z njim v dotiko, toda stari se ga je izogibal na vso moč. Nikdar ni šel mimo bajte; doma se je skrbno zapiral v svojo izbo. Zadnja leta se je sploh večkrat čez mero napil, dasi prej v svoji skoposti ni pil nobene opojne pijače, odkar je pa prišel Janez, je še znatno več pijančeval. Pijan je bil pa kakor obseden. Kričal in klel je mnogo grje nego sicer. Janezovo ime je vedno mešal v svoje zmedeno vpitje.

Tonček je povedal, kar je slišal v domači hiši, kjer si niso mogli razlagati, zakaj bi ravno zavoljo tega mirnega človeka stari oče tako divjal. Janezu je Tončkovo pripovedovanje zamračilo oko; solza mu je zablestela na licu.

„Moli za očeta, da bi se jih Bog usmilil“, je dejal.

Neko jutro je pazil Janez, kdaj zagleda starega Tomca. Na vsak način je hotel govoriti z njim. Ko ga je videl, da gre iz hiše in stopa proti vasi, se je podvizal za njim.

„Peter, daj mi roko! Pozdravljen,“ mu je zaklical, ko ga je došel.

(Dalje)